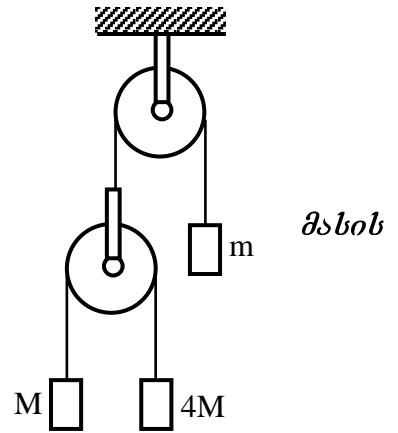

I ტერი

ამოცანა 1 (5 ქუთა)

ნახაგ ზე მოყვანილ სისტემაში ძაფები უჭიმვადი და უწონადია, ხოლო ჭოჭონაქები – უწონადი. ხახუნი შეგვიძლია უგულებელებულობის თავდაპირებელად ტვირთებს არ ვაძლევთ მოძრაობის საშუალებას. მრა მნიშვნელობებისათვის დარჩება ერთ-ერთი ტვირთი უძრავი მას შემდეგაც, რაც ტვირთებს გავათავისუფლებო? M მასა მოცემულია დისტანციით.

ამოხსნა:

განვიხილოთ სამივე შესაძლებლობა.

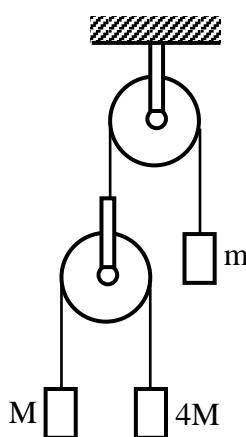
1. იმისათვის, რომ m მასის ტვირთი იყოს უძრავი, უნდა შესრულდეს პირობა

$$T_C = T_B = 0,5T_A = 0,5mg \quad (0,5)$$

ამ შემთხვევაში მოძრავი ჭოჭონაქი არ მოძრაობს, ანუ

$$\frac{T_C - Mg}{M} = \frac{4Mg - T_B}{4M} \Rightarrow \frac{0,5m - M}{M} = \frac{4M - 0,5m}{4M} \quad (0,5)$$

$$\text{აქედან} \quad m = \frac{16}{5}M \quad (1)$$

2. იმისათვის, რომ M მასის ტვირთი იყოს უნდა შესრულდეს პირობები

$$T_C = T_B = Mg \quad \text{და} \quad T_A = 2Mg$$

ამ შემთხვევაში $4M$ მასის ტვირთი მოძრაობს ქვევით $\frac{4Mg - Mg}{4M} = \frac{3g}{4}$ (0,5)

აჩქარებით, მოძრავი ჭოჭონაქი მოძრაობს ქვევით ორჯერ ნაკლები

აჩქარებით ანუ $\frac{3g}{8}$ აჩქარებით, ხოლო m მასის ტვირთი მოძრაობს ზევით

იგივე $\frac{3g}{8}$ აჩქარებით. m მასის ტვირთისათვის ნიუტონის II კანონი

გვაძლევს:

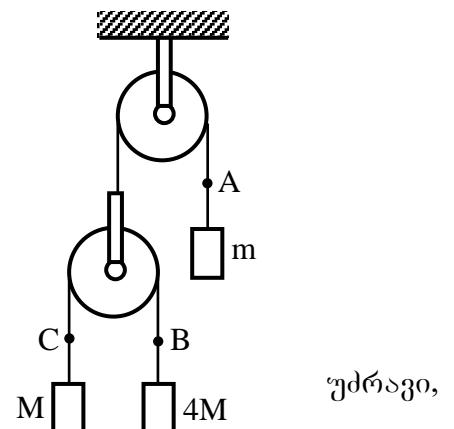
$$\frac{T_A - mg}{m} = \frac{3g}{8} \quad \text{ანუ} \quad \frac{2Mg - mg}{m} = \frac{3g}{8} \quad (0,5)$$

$$m = \frac{16}{11}M \quad (0,5)$$

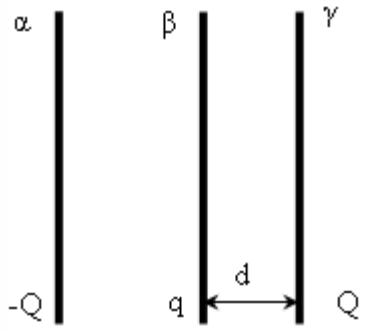
აქედან მივიღებთ

3. $4M$ მასის ტვირთი უძრავი ვერ იქნება (0,5), რადგან ამ შემთხვევაში M მასის ტვირთი იმოძრავებდა ზევით $\frac{4Mg - Mg}{M} = 3g$ (0,5) აჩქარებით, მოძრავი ჭოჭონაქი იმოძრავებდა ზევით

$1,5g$ აჩქარებით, ხოლო m მასის ტვირთი იმოძრავებდა ქვევით $1,5g$ აჩქარებით (0,5), რაც შეუძლებელია.

უძრავი,

ორი ერთნაირი პარალელური გამტარი ფირფიტა α და β ერთმანეთთან ახლოსაა დამაგრებული. მათი მუხტებია

შესაბამისად ($-Q$) და q ($Q > q > 0$). β ფირფიტისგან d მანძილზე მოათავსეს კიდევ ერთი ისეთივე γ გამტარი ფირფიტა, რომლის მასაა m და მუხტია Q (იხ. ნახ.). თითოეული ფირფიტის ფართობია S . γ ფირფიტას ხელი გაუშვეს. β და γ ფირფიტების დაჯახება დრეკადად ჩათვალეთ. კიდურა ეფუძნები და სიმძიმის ძალის მოქმედება უგულებელყავით. მიიჩნიეთ, რომ დაჯახების პროცესში მუხტი ასწრებს სრულად გადანაწილდეს β და γ ფირფიტებს შორის.

- 1) რისი ტოლია γ ფირფიტაზე β ფირფიტასთან დაჯახებამდე მოქმედი ელექტრული ველის E_1 დაბაძულობა?
- 2) რისი ტოლია დაჯახების შემდეგ ფირფიტების Q_β და Q_γ მუხტები?
- 3) რისი ტოლია დაჯახების შემდეგ γ ფირფიტის V სიჩქარე, როდესაც ის ხელახლა აღმოჩნდება β ფირფიტისაგან d მანძილზე?

ამოცანა:

დაჯახებამდე γ ფირფიტაზე მოქმედი ელექტრული ველის დაბაძულობის მოდულია

$$E_1 = \frac{Q - q}{2\epsilon_0 S} \quad (1)$$

ფირფიტაზე მოქმედი ძალის მოდულია $F_1 = QE_1 = \frac{(Q - q)Q}{2\epsilon_0 S}$

დაჯახებამდე ფირფიტაზე მოქმედი ძალის მუშაობაა

$$A_1 = F_1 d = \frac{(Q - q)Q d}{2\epsilon_0 S} \quad (0,5)$$

γ და β ფირფიტების დაჯახებისას მუხტები გადანაწილდება ისე, რომ ამ ფირფიტებში ველის დაბაძულობა ნულის ტოლი გახდეს

$$\frac{-Q + Q_\beta - Q_\gamma}{2\epsilon_0 S} = 0 \quad (1) \quad (1)$$

მუხტის მუდმივობის კანონის თანახმად $Q_\beta + Q_\gamma = Q + q$ (2)

$$(1) \text{ და } (2) \text{ ფორმულებიდან \quad } Q_\gamma = \frac{q}{2} \text{ და } Q_\beta = Q + \frac{q}{2} \quad (1)$$

დაჯახების შემდეგ γ ფირფიტაზე მოქმედი ელექტრული ველის დაბაძულობის მოდულია

$$E_2 = \frac{q/2}{2\epsilon_0 S} \quad \text{ფირფიტაზე მოქმედი ძალის მოდულია} \quad F_2 = \frac{q}{2} E_2 = \frac{q^2}{8\epsilon_0 S}$$

დაჯახების შემდეგ ფირფიტაზე მოქმედი ძალის მუშაობაა

$$A_2 = F_2 d = \frac{q^2 d}{8\epsilon_0 S} \quad (0,5)$$

რადგან დაჯახება დრეკადი იყო, ამიტომ γ ფირფიტის საბოლოო კინეტიკური ენერგია მასზე შესრულებული მუშაობის ტოლია

$$\frac{mV^2}{2} = A_1 + A_2 \quad (1)$$

საიდანაც მიიღება

$$V = \left(Q - \frac{q}{2} \right) \sqrt{\frac{d}{m\epsilon_0 S}} \quad (1)$$

აუზის კიდეებთან დგას ადამიანი და აკვირდება ქვას ფსკერზე. აუზის სიღმეა 4d. წყლის ზედაპირიდან რა სიღრმეზე არის ქვის გამოსახულება, თუ ხედვის სივის წყლის ზედაპირის ნორმალთან აღგენს 60° კუთხეს? წყლის გარდაიების მაჩვენებელია 1.323

ამოცანა

$d\alpha$ კუთხის სიმცირის გათვალისწინებით შეგვიძლია დავწეროთ შემდეგი ტოლობა:

$$\sin d\alpha = \frac{AC}{AO} = \frac{AB \cos^2 \alpha}{H} \approx d\alpha$$

ანალოგიურად $d\beta$ კუთხისათვის:

$$\sin d\beta = \frac{AB \cos^2 \beta}{h} \approx d\beta$$

ამ ორი ტოლობიდან:

$$\frac{d\alpha}{d\beta} = \frac{h \cos^2 \alpha}{H \cos^2 \beta}$$

გარდატების კანონიდან $\sin \beta = n \sin \alpha$ ადგილი მისაღებია

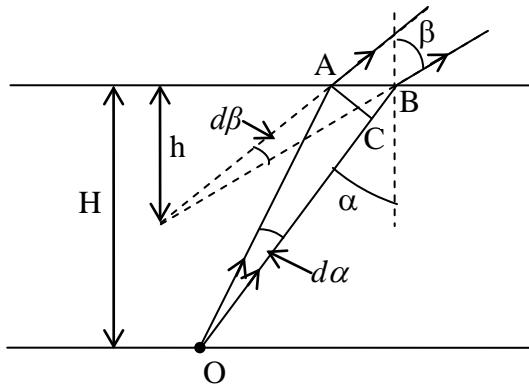
$$\frac{d\alpha}{d\beta} = \frac{1}{n} \frac{\cos \beta}{\cos \alpha} \quad \text{გატოლებიდან} \quad h = \frac{H \cos^3 \beta}{n \cos^3 \alpha}$$

გარდატების კანონიდან $\cos \alpha = \frac{\sqrt{n^2 - \sin^2 \beta}}{n}$. საბოლოოდ

$$h = \frac{n^2 \cos^3 \beta}{(n^2 - \sin^2 \beta)^{3/2}} H$$

რიცხვითიმნიშვნელობის ჩასმით მივიღებთ

$$h=7/8 \text{ მ}$$

ორიგე მხრიდან დახურულ ვერტიკალურ ცილინდრში მოთავსებულია ადგილად მოძრავი დგუში, რომლის ორიგე მხარეს პარის თითო მოლია. დგუშისა და ცილინდრს შორის ხახუნის ძალა უმნიშვნელოა. წონასწორულ მდგომარეობაში $T_0=320^{\circ}\text{K}$ ტემპერატურის დროს ცილინდრის ზედა ნაწილის მოცულობა $k_0=4$ -ჯერ მეტია ქვედა ნაწილის მოცულობაზე. რომელ ტემპერატურაზე გახდება მოცულობების შეფარდება 3-ის ტოლი?

ამოხსნა

ცილინდრის ზედა ნაწილში არსებული აირის წნევისათვის შეგვიძლია დავწეროთ

$$p_1 = p_2 - \frac{mg}{S} \quad (1)$$

კლაპეირონის განტოლების გამოყენებით მივიღებთ

$$\frac{RT_0}{k_0 V_0} = \frac{RT_0}{V_0} - \frac{mg}{S} \quad (1)$$

სადაც p_2 და V_0 ცილინდრის ქვედა ნაწილის წნევა და მოცულობაა, ხოლო m და S – დგუშის მასა და ფართობია. ანალოგიურად მივიღებთ ახალი ტემპერატურისთვის, სადაც V ქვედა ნაწილის ახალი მოცულობაა და $k=3$:

$$\frac{mg}{S} = \frac{RT_0}{V_0} \left(1 - \frac{1}{k_0}\right) \quad \frac{mg}{S} = \frac{RT}{V} \left(1 - \frac{1}{k}\right)$$

აქედან

$$\frac{RT_0}{V_0} \left(1 - \frac{1}{k_0}\right) = \frac{RT}{V} \left(1 - \frac{1}{k}\right) \quad (1)$$

მთელი მოცულობის მუდმივობიდან:

$$V(1+k) = V_0(1+k_0) \quad (0.5)$$

საბოლოოდ მივიღებთ

$$T = T_0 \frac{k}{k_0} \frac{k_0^2 - 1}{k^2 - 1} \quad (1)$$

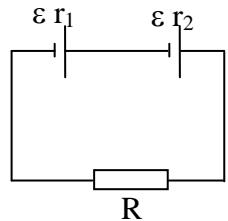
რიცხვითი მნიშვნელობის ჩასმით

$$T=450 \text{ K} \quad (0.5)$$

I ტური

ამოცანა 5 (4 ქულა)

ორი ერთნაირი ე.მ. ძალის მქონე ართ მხარეს მიმდევრობით შეერთებული დენის წყაროს შიდა წინაღობებია r_1 და r_2 , ამასთან $r_2 > r_1$. იპოვეთ გარეშე წინაღობა, რომლის დროსაც პოტენციალთა სხვაობა ერთ-ერთი წყაროს მომჰქერებზე ნულის ტოლი გახდება. რომელია ეს წყარო?

წრედისსრული შემოვლისას უნდა შესრულდეს პირობა

$$\Delta\varphi = 0 \quad (0.5)$$

მოყვანილი წრედისათვის

$$-2\varepsilon + ir_1 + ir_2 + iR = 0 \quad (0.5)$$

აქედან

$$(0.5)$$

$$i = \frac{2\varepsilon}{R + r_1 + r_2}$$

დაგუშვათ, პირველი დენის წყაროს მომჰქერებზე პოტენციალთა სხვაობა ნულის ტოლია. მაშინ

$$\varphi_1 - \varphi_2 = 0 \quad \text{და} \quad \varepsilon = iR_1 \quad (0.5)$$

ანუ

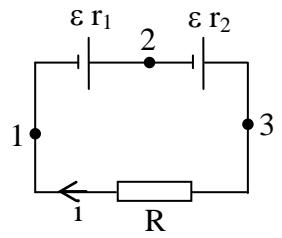
$$\varepsilon = \frac{2\varepsilon r_1}{R + r_1 + r_2} \quad (0.5) \quad \text{და} \quad R = r_1 - r_2$$

ამოცანის პირობიდან გამომდინარე ეს ნიშნავს, რომ პოტენციალთა სხვაობა შეიძლება გახდან ნულის ტოლი მეორე წყაროს მომჰქერებზე, რომელსაც მეტი შიდა წინაღობა აქვს. (0.5)
ანალოგიურად

$$\varphi_2 - \varphi_3 = -\varepsilon + ir_2 = 0$$

და საბოლოოდ

$$R = r_2 - r_1 \quad (1)$$

1000 გ სიმაღლის ცათამბჯენის ძირში ჰაერის ტემპერატურაა $T_{bot} = 30^\circ C$. ამოცანის მიზანია ცათამბჯენის თავში ჰაერის T_{top} ტემპერატურის შეფასება. განვიხილოთ ჰაერის თხელი ფენა ($\gamma = 7/5$ ადიაბატის მაჩვენებლის მქონე იდეალური აზოტი), რომელიც ნელა მოძრაობს ზევით, სადაც წნევა ნაკლებია. დაგუშვად, რომ ეს ფენა ადიაბატურად ფართოვდება ისე, რომ მისი ტემპერატურა ეცემა გარემომცველი ჰაერის ტემპერატურამდე.

(a) როგორ არის დაკავშირებული ტემპერატურის dT/T ფარდობითი ცვლილება წნევის dp/p ფარდობით ცვლილებასთან?

(b) დააკავშირეთ წნევის dp ცვლილება სიმაღლის dz ცვლილებასთან.

(c) რისი ტოლია ტემპერატურა შენობის თავში?

მონაცემები: ბოლცმანის მუდმივა $k = 1.38 \times 10^{-23} \text{ J/K}$.

აზოტის მოლეკულის მასა $m = 4.65 \times 10^{-26} \text{ g}$
თავისუფალი გარდნის აჩქარება $g = 9.80 \text{ m/s}^2$

ამოხსნა და შეფასება:

a) პუასონის განტოლების თანახმად $pV^\gamma = const$ (0.5), ხოლო მენდელეევ-კლაპეირონის განტოლების თანახმად $\frac{pV}{T} = const$. აქედან გამომდინარეობს, რომ $p^{\gamma-1} T^{-\gamma} = const$ (0.5).

ტემპერატურით გაწარმოება მოგვცემს

$$T^{-\gamma} (\gamma - 1) p^{\gamma-2} \frac{dp}{dT} + p^{\gamma-1} (-\gamma) T^{-\gamma-1} = 0$$

ტოლობის ორივე მხარის $\left(T^{-\gamma} p^{\gamma-2} \right)$ -ზე გაყოფით მიიღება

$$(\gamma - 1) \frac{dp}{dT} - \gamma p T^{-1} = 0, \quad (0.5) \quad \text{საიდანაც} \quad \frac{dT}{T} = \frac{\gamma - 1}{\gamma} \frac{dp}{p}. \quad (1)$$

b) განვიხილოთ S განივალეთის ფართობის და dz სიმაღლის ჰაერის ფენა. რადგანაც ის ნელა მოძრაობს ზევით, ამიტომ მისი აჩქარება თითქმის ნულის ტოლია და გვექნება

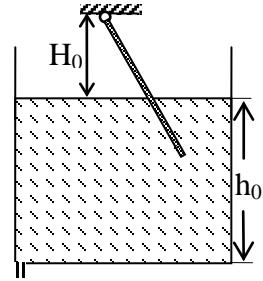
$p(z+dz)S - p(z)S + nS dz \cdot mg = 0$ (0.5), სადაც $n = \frac{p}{kT}$ (0.5) მოლეკულების კონცენტრაციაა z სიმაღლეზე. ამის გათვალისწინებით მიიღება

$$dp = p(z+dz) - p(z) = -\frac{pmg dz}{kT} \quad (0.5) \quad \text{ანუ} \quad \frac{dp}{p} = -\frac{mg}{kT} dz. \quad (1)$$

c) წინა პუასონის მიღებული შედეგები გვაძლევს $dT = -\frac{(\gamma - 1)mg}{\gamma k} dz$ (0.5). ამის ინტეგრებით დედამიწიდან ცათამბრჯენის წვერომდე მიიღება

$$T_{top} = T_{bot} - \frac{(\gamma - 1)mg H}{\gamma k} = 20.6^\circ C \quad (0.5)$$

S_0 ფართობის ჭურჭელში ასხია h_0 სიღრმის წყალი, რომლის ზედაპირიდან H_0 სიმაღლეზე კიდია L სიგრძის ($L > H_0$) წყლილი ერთგვაროვანი ჯოხი (იხ. ნახ.). ჯოხი წონასწორობაშია. წყლისა და ჯოხის სიმკვრივეებია ρ_0 და ρ ($\rho < \rho_0$).

1. ჯოხის რა ნაწილია წყალქვეშ?
2. რა კუთხებს აღგენს ჯოხი შვეულთან?
3. ნახვრეტის გახსნიდან რა დროის შემდეგ მიიღებს ჯოხი ვერტიკალურ მდგომარეობას?
4. რისი ტოლი იქნება ამ მომენტში წყლის სირდემ ჭურჭელში?

ჩათვალეთ, რომ სამართლიანია ტორიჩელის ფორმულა.

რიცხვითი მნიშვნელობებია:

$$L=40 \text{ მ}, H_0=8 \text{ მ}, \rho=0,84\rho_0, h_0=1 \text{ მ}$$

ამოცანა

1. შემოვიდოთ აღნიშვნები: d_0 იყოს ჯოხის წყალქვეში ნაწილის სიგრძე. მომენტების წესიდან ადვილი მისაღებია

$$\rho \cdot L \cdot \frac{L}{2} = \rho_0 \cdot \left(L - \frac{d_0}{2} \right) d_0$$

$$\text{კვადრადული განტოლების ამოცანიდან } d_0 = L \left(1 - \sqrt{1 - \frac{\rho}{\rho_0}} \right) (=24 \text{ მ}) \quad (1)$$

2. გეომეტრული მოსაზღებებიდან მაშინ კუთხე, რომელსაც აღგენს ჯოხი შვეულთან, იქნება

$$\cos \alpha = \frac{H_0}{L \sqrt{1 - \frac{\rho}{\rho_0}}} \quad (\alpha=60^\circ) \quad (1)$$

3. წყლის დონის დაწევასთან ერთად იზრდება მანძილი წყლის ზედაპირიდან საკიდელამდე. ჯოხის ვერტიკალურ მდგომარეობაში $\alpha=0$ და წინა ფორმულიდან მივიღებთ მინიმალურ მანძილს წყლის ზედაპირიდან საკიდელამდე:

$$H = L \sqrt{1 - \frac{\rho}{\rho_0}}. \quad (1) \text{ ამ მომენტისათვის წყლის დონემ უნდა დაიწიოს } (H - H_0) \text{-ით.}$$

დაგვადგინოთ წყლის დონის დაშვების სიჩქარე. პატარა ნახვრეტიდან წყლის გამოდინების სიჩქარე განისაზღვრება ტორიჩელის ფორმულით და საწყის მომენტში ტოლია $v = \sqrt{2gh_0}$ მეორე მხევრივ, წყლის უწყვეტობის განტოლებიდან დონის დაშვების V_0 საწყისი სიჩქარისათვის მივიღებთ $V_0 = \frac{S}{S_0} \sqrt{2gh_0}$ (1) ადვილი მისახვედრია, რომ წყლის დონე ეშვება

თანაბარშენელებულად $a = \frac{S^2}{S_0^2} g$ (1) აჩქარებით. $H - H_0$ მანძილით დონე დაიწევს შემდეგ დროში:

$$\tau = \frac{S_0}{S} \sqrt{\frac{2}{g}} \left(\sqrt{h_0} - \sqrt{h_0 + H_0 - L \sqrt{1 - \frac{\rho}{\rho_0}}} \right) \quad \tau = 100\sqrt{5} \left(1 - \sqrt{\frac{23}{25}} \right) \approx 9 \text{ გ} \quad (1)$$

4. ამ მომენტისათვის წყლის სიღრმე ჭურჭელში იქნება

$$h = h_0 + H_0 - L \sqrt{1 - \frac{\rho}{\rho_0}} \quad (h=92 \text{ მ}) \quad (1)$$

II ტური

ამოცანა 2 (6 ქულა)

დამაგრებულ ბლოკზე გადაკიდებულია უწონო ძაფი, რომლის ბოლოებზე მიმაგრებულია m_1 და m_2 მასების მქონე ტვირთვი. ხახუნი ძაფსა და ბლოკს შორის ისეთია, რომ ძაფი იწყებს სრიალს ბლოკზე, როდესაც შეფარდება

$m_2/m_1=k_0$. იპოვეთ:

- ა) ხახუნის კოეფიციენტი;
- ბ) ტვირთვის აჩქარებები, როდესაც $m_2/m_1=k>k_0$.

ამოხსნა

1. განვიხილოთ ძაფის მცირე ელემენტი, რომლის ზომაა $d\alpha$ (იხ.ნახ.). ამ კუთხის სიმცირის გათვალისწინებით ნიუტონის მეორე კანონის გეგმილი მიმართულებაზე მიიღებს შემდეგ სახეს

$$2T \sin \frac{\alpha}{2} = dN \quad (1) \quad (1)$$

ძაფის ამ ელემენტზე მოქმედი ხახუნი ძალისათვის $dF = \mu dN = (T + dT) - dT = dT$ (1)

(1) ფორმულის გათვალისწინებით $\frac{dT}{T} = \mu d\alpha$. (1)

ვინაიდან კუთხე α იცვლება 0-დან π -მდე, გაინტეგრებით ადგილი მისაღებია

$$\mu = \frac{1}{\pi} \ln \frac{T_2}{T_1} = \frac{1}{\pi} \ln k_0 \quad (1)$$

2. ოც $m_2/m_1=k>k_0$, მაშინ ორივე ტვირთი დაიწყებს აჩქარებულ მოძრაობას a აჩქარებით:

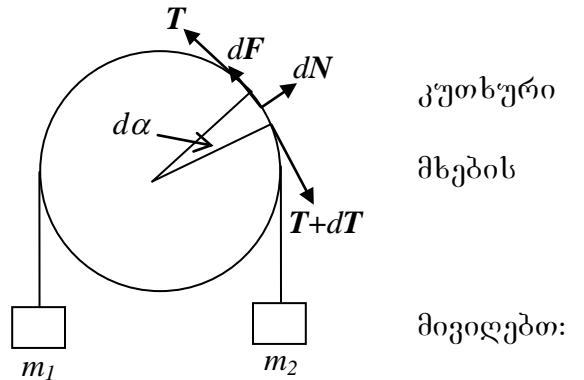
$$m_2 g - T_2 = m_2 a \quad (1)$$

$$T_1 - m_1 g = m_1 a$$

გარდა ამისა გვაქვს კაგშირი $\frac{T_2}{T_1} = k_0$. ამ სამი განტოლების ართობლივი ამოხსნით მივიღებთ

$$a = \frac{m_2 - k_0 m_1}{m_2 + k_0 m_1} g.$$

$$\text{საბოლოოდ} \quad a = \frac{k - k_0}{k + k_0} g \quad (1)$$

II ტური

ამოცანა 4 (6 ქულა)

ნახაზები ნაჩვენებია სამი თხელი ლინზისაგან შედგენილი სისტემა. ლინზებს აქვთ საერთო მთავარი ოპტიკური დერძი. მანძილი ლინზებს შორის $a=10$ სმ, ყოველი ლინზის ოპტიკური ძალის მოდულია 10 დპტ. განსაზღვრეთ:

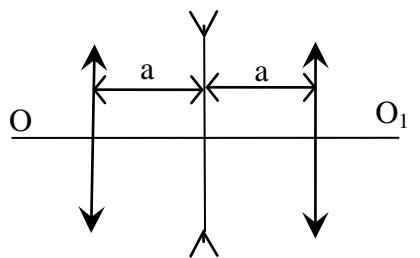
1. მარცხნიდან დაცემული პარალელური კონის შეკრების წერტილის მდებარეობა სისტემის გავლის შემდეგ;

2. მანძილი პირველი ლინზიდან წერტილოვან წყარომდევ,

რომელიც მოთავსებულია მთავარ დერძზე სისტემიდან მარცხნივ ისე, რომ ეს წყარო და მისი გამოსახულება სიმეტრიულადაა განლაგებული სისტემის მიმართ.

ორივე შემთხვევაში ააგეთ სხივთა სვლა ამ სისტემაში.
ამოხსნა

1. ამოცანის პირობის თანახმად ამ შემთხვევაში პირველი ლინზა იძლევა გამოსახულებას მეორე ლინზის ოპტიკურ ცენტრში და სხივი გაივლის ამ ლინზას გარდატეხის გარეშე (1). ე სკი იმას ნიშნავს, რომ რადგან მეორე ლინზა განლაგებულია პირველის ფოკუსში, ამიტომ სხივი მესამე ლიმზის გავლის შემდეგ გავრცელდება მთავარი ოპტიკური დერძის პარალელურად, ანუ დაცემული პარალელურ სხივთა კონა არ შეიკრიბება. (1)

2. გასაგებია, რომ სიმეტრიულობა ნიშნავს, რომ სინათლის წყარო და მისი გამოსახულება ერთნაირად არიან დაშორებული შესაბამისად პირველი და მესამე ლინზიდან.

სხივთა სვლის სქემაზე აღნიშნული წერტილი 1 არის გამბნევ ლინზაში მიღებული წარმოსახვითი გამოსახულება და ამავდროულად ნამდვილი

სინათლის წყარო მესამე ლინზისათვის, ხოლო წერტილი 2 არის პირველ ლინზაში მიღებული გამოსახულება. ამოცანის

სიმეტრიის გამო ეს წერტილები ერთნაირად არის დაშორებული გამბნევი ლინზიდან. ეს კი შესაძლებელია მაშინ, როდესაც ეს დაშორება ლინზის გაორმაგებული ფოკუსური მანძილის ტოლია.

აქედან მივიღებთ, რომ წერტილი 1 მესამე ლინზიდან

დაშორებულია 30 სმ მანძილით (1). საბოლოოდ, მესამე ლინზისათვის თხელი ლინზის ფორმულის გამოყენებით მივიღებთ, რომ საძიებელი მანძილი (გამოსახულების დაშორება მესამე ლინზიდან) 15 სმ-ის ტოლია. ამავე მანძილით უნდა იყოს დაშორებული სინატლის წყარო პირველი ლინზიდან. (1)

ყოველი სწორად აგებული ხსივთა სვლა ფასდება 1 ქულით: (1)+(1)

